

27. august 2008

Til Kirkeministeriet

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi (etablering af permanente stiftsråd – sammensætning, opgaver m. v)

Grundtvigsk Forum indsendte den 26. marts 2008 et høringssvar vedrørende Betænkning 1495 "Evaluering af forsøg med stiftsråd". (Vedlagt som bilag 1). De synspunkter, der her er gjort gældende, ligger til grund for, at vi helt må tage afstand fra det forslag til etablering af permanente stiftsråd, kirkeministeriet har sendt ud i høring den 25. juni 2008.

Specielt vender vi os imod § 23, Stk. 2, hvoraf det fremgår, at man – i øvrigt imod hvad styregruppen anbefaler (jf. Bemærkninger til lovforslaget s. 6) – *ikke* behøver være medlem af et menighedsråd for at kunne vælges til stiftsrådet. Skal stiftsrådet kunne bidrage til at der skabes sammenhæng i det kirkelige arbejde i stiftet, er det næppe den vej, man skal gå.

Vi vender os endvidere imod tanken om, at biskoppen skal være født formand for stiftsrådet og finder på ingen måde ministeriets argumentation overbevisende. Biskoppen er selvsagt uafhængig af stiftsrådet i det gejstlige tilsyn, men som det gælder menighedsråd og provstiudvalg må også stiftsrådet have kompetence til selv at vælge en formand af egen midte.

Endelig og ikke mindst vender vi os imod en stiftsrådsmodel, hvor rådet alt overvejende kun tillægges rådgivende kompetence. Vi kan helt tilslutte os biskop Niels Henrik Arendt bemærkning: "at gå så langsomt frem, at de kun skal rådgive biskop og stiftsøvrighed, forekommer mig at være for frygtsomt. I dette støtter jeg de karske forslag i "Den samarbejdende folkekirke" (Grundtvigsk Forums forslag). Det er også den eneste måde, hvorpå de kan tiltrække de bedste repræsentanter fra provstierne – og ikke kun dem, der bliver til overs, når alle andre valg er foretaget" (Dansk Kirketidende, juli 2008, s.219). Den kirkeministerielle frygt for, at stiftsrådene kommer til at fungere som en slags "overmenighedsråd" (jf. Bemærkninger til lovforslaget s. 6f.), er ubegrundet. Den indflydelse, et stiftsråd i givet fald ville få tilført i henhold til Grundtvigsk Forums forslag, ville komme fra biskoppen, stiftsøvrigheden og kirkeministeriet. En analyse af Grundtvigsk Forums forslag vil vise, at der ved anvendelse af forudgående samtaler, af budgetsamråd og langtidsplanlægning er skabt så godt som fuldstændig sikkerhed for, at ingen af de folkevalgte organer i de tre niveauer kan overtrumfe de andre. Dette er i øvrigt fordelen ved at lade samarbejdet om ansvaret for den økonomiske og indholdsmæssige prioritering ligge i stiftets område.

Sluttelig skal vi ikke undlade at gentage vores undren over, at kirkeministeriet ikke har ønsket at indgå i en konstruktiv dialog med Grundtvigsk Forum om det rigtignok langt mere vidtgående, men også gennemarbejdede forslag til indførelse af stiftsråd, vi har fremlagt i

"Den samarbejdende folkekirke". En dialog som den nuværende kirkeminister netop selv efterspurgte i en artikel i Dansk Kirketidende, 24. september 2004, og hvor der i øvrigt også peges på løsningsforslag, der ligger meget tæt op af det, vi har foreslået.

Den manglende interesse fra kirkeministeriets side forekommen yderligere mærkværdig i betragtning af, at flere kirkelige organisationer, herunder Indre Mission, Kirkeligt Centrum og Kirkefondet, i deres høringssvar til Betænkning 1495 har stillet sig bag vort forslag.

Der er efter vores opfattelse behov for et stiftsrådsforslag, der helt anderledes dynamisk er tænkt ind i en helhedsløsning af den uigennemsigtige og utidssvarende økonomiske struktur og den heraf afledte handlingslammelse, folkekirken i dag lider under. Som biskop Niels Henrik Arendt præcist udtrykker det i ovennævnte artikel (s. 220): "kun hvis der virkelig sættes på tætte kontakter mellem alle niveauer ude i det virkelige, kirkelige liv (og det er en afgørende rigtig pointe i "Den samarbejdende folkekirke"), kan stiftsrådene gøre en forskel til fremme af arbejdsglæde, virkelyst og gå-på-mod i folkekirken i forhold til nutidens udfordringer. Men så kan de det også, Og derfor skal vi videre med dem".

Tanken om, at folkekirken de næste fem år skal nøjes med stiftsråd som foreslået af kirkeministeriet forekommer ikke opløftende. Folkekirken står i disse år over for udfordringer af et hidtil ukendt omfang. Det er i den situation uansvarligt at tvinge folkekirken til at vente i fem år, inden man finder en ordening, der gør det muligt at få inddraget alle gode kræfter i et helt nødvendigt samarbejde.

Grundtvigsk Forum vil gennem andre kanaler – Selskabet for Kirkeret, pressen, dialog med politikere og kirkelige organisationer etc. – arbejde for, at vort forslag om den samarbejdende folkekirke nyder fremme.

Med venlig hilsen

Helge Baden Nielsen,
næstformand for Grundtvigsk Forum og
formand for Grundtvigsk Forums kirkepolitiske udvalg

Grundtvigsk Forum
Kirkeligt Samfund
Farvergade 27
1463 København K
Vartov
Telefon 3373 2800
Fax 3373 2806
vartov@vartov.dk
www.vartov.dk
Bank: 4180 3119 080 339
CVR 56 85 24 17

26. marts 2008

Til Folketingets kirkeudvalg

Høringssvar vedrørende Betænkning 1495.

Grundtvigsk Forum vil gerne knytte følgende kommentarer til "Evaluering af forsøg med stiftsråd", Kirkeministeriet – Januar 2008.

1. Kirkeministeriets evaluering munder ud i et forslag til indførelse af stiftsråd, der alt-overvejende får tillagt *rådgivende* karakter. Denne model vender vi os imod. Skal det gøres attraktivt at blive valgt til et stiftsråd, og skal et stiftsråd kunne tilføre det folkekirkelige arbejde ny energi, må dette råd have tillagt nogle nøje fastlagte kompetencer, som kan bringe stift, provsti og sogn ind i et *reelt samarbejde* med hinanden om løsning og finansiering af folkekirkelige opgaver i stiftet.
2. Forslaget til indførelse af stiftsråd i Betænkning 1495 er helt igennem tænkt inden for rammerne af de nuværende økonomiske strukturer i folkekirken. Set i lyset af regeringsgrundlaget, hvoraf det fremgår, at regeringen agter at omlægge statens økonomiske støtte til folkekirken fra et "tilskud til præstelønninger mv. til en støtte til de samfundsopgaver, som folkekirken varetager, fx inden for kirkegårdsdrift og vedligeholdelse af kirkebygningerne", betyder det, at bl.a. følgende spørgsmål står uløste hen:
 - a. Hvem skal have tillagt kompetence til at fastsætte folkekirkens præstekvote?
 - b. Hvordan skal bloktilskuddet komme til udbetaling, og på hvilken måde skal det regnskabsmæssigt godtgøres, at det rent faktisk er blevet anvendt til "samfundsopgaver", kirken tager vare på?
 - c. Endvidere løser evalueringsrapporten ikke det stadig mere presserende spørgsmål om den manglende demokratiske indseende med fællesfonden.

Betænkning 1495 tager med andre ord ikke den udfordring op at finde en sammenhængende løsning på folkekirkens uigennemsigtige og utidssvarende økonomiske struktur. Der er tale om endnu en utilfredsstillende lappeløsning.

Grundtvigsk Forums forslag til indførelse af stiftsråd kommenteres i evalueringsrapporten på s. 97, men kommentarerne er desværre udtryk for misforståelser og fejllæsninger.

3. Det hedder, at modellen fra Grundtvigsk Forum indebærer, "at der bliver tre skatteudskrivende niveauer i folkekirken, det lokale, stiftet og fællesfonden". Det er forkert! Grundtvigsk Forum foreslår udtrykkeligt alle kirkelige udgifter i et stift, der skal pålignes folkekirkemedlemmerne, samlet i ét beløb, der fremkommer ved forhandling mellem provstiudvalgene

Grundtvigsk Forum
Kirkeligt Samfund
Farvergade 27
1463 København K
Vartov
Telefon 3373 2800
Fax 3373 2806
vartov@vartov.dk
www.vartov.dk
Bank: 4180 3119 080 339
CVR: 56 85 24 17

(menighedsrådsmedlemmerne) og stiftsrådet og derefter skatteinddrives af kommunen. Hvordan der skal forholdes med de fælles folkekirkelige udgifter og deres finansiering, er der gjort rede for i vort forslag side 12, hvoraf det fremgår, at fællesfonden nedlægges i sin nuværende form (som skatteudskrivende myndighed) og erstattes med en fælleskasse i kirkeministeriet, hvortil der tilflyder midler fra bloktilskuddet, forud for at dette fordeles mellem stifterne.

4. Det er derfor også misvisende, når det hævdes, at det stadig må være "fællesfonden, der skal sikre solidariteten mellem stifterne gennem en udbygning af udligningsordningen". Forslaget fra Grundtvigsk Forum beror på en helhedsløsning, hvor udligningsordningen er tænkt ind i fordelingen af bloktilskuddet efter objektive kriterier i henhold til bloktilskudsrapporten, hvor det hedder: "Der kan f.eks. opnås en betydelig effekt i retning af udligning af de store forskelle i kirkeskatteprocenterne, hvis man ved fordeling af bloktilskud inddrager kriterier som antallet og arten af kirker og kirkegårde i de enkelte ligningsområder i forhold til antallet af indbyggere eller medlemmer af folkekirken og i forhold til udskrivningsgrundlaget for kirkeskat". ("Bloktilskud fra staten til folkekirken" af 2003, s. 26).
5. Det er udtryk for direkte fejllæsning, når det hævdes, at der med forslaget fra Grundtvigsk Forum ikke opnås en bedre "sammenhæng mellem udgifterne til præsteløn og de lokale udgifter til kirkefunktionærer, præstegårde mv.", idet "mulighederne for en tværgående prioritering reelt forringes". Det gælder lige modsat! Grundtvigsk Forum foreslår en omlægning af den kirkelige økonomi, som lige akkurat skaber mulighed for, at der kan ske en *samlet prioritering* af de økonomiske midler, der er til rådighed i folkekirken.
6. Forslaget fra Grundtvigsk Forum bygger på et åbent og ansvarligt samarbejde mellem de tre niveauer: sogn, provsti og stift. Det ændrer ikke på nogen måde ved de bestående kompetencer i sogn og provsti, men det inddrager disse to niveauer i et samarbejde med stiftsrådet om at få løst de fælles opgaver i stiftet, herunder fastsættelse og finansiering af præstestillingerne i stiftet.
7. Vi må fra Grundtvigsk Forum beklage den behandling, evalueringsudvalget har givet vort forslag om "Den samarbejdende folkekirke". Den bygger som nævnt på fejllæsninger og fejlfortolkninger, og den ser helt bort fra, at vort forslag beror på en gennemarbejdet skitse til en *helhedsløsning*, der rummer en anden kirkelig struktur end den nuværende, og at den derfor heller ikke kan vurderes på linje med de nuværende stiftsråd. Grundtvigsk Forum ser derfor frem til at få lejlighed til at drøfte vort forslag med kirkeministeriet på et mere realistisk grundlag.